

## Särskilt yttrande från kommunjurist

Kultur- och fritidsnämnden (KFN) har väckt rubricerat ärende i kommunfullmäktige. KFN hemställer om att fullmäktige, genom ett tillägg i de lokala allmänna ordningsföreskrifterna, ska införa ett förbud mot att framföra cykel i det s.k. tillgänglighetsspåret i Sätmaskogens naturreservat. Det bärande skälet till förbudet är att tillgänglighetsspåret är särskilt anpassat för personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Spåret är därmed olämpligt att användas för just framförande av cykel eftersom det skapar risk för olyckor.

En fråga av betydelse är om kommunen kan införa ordningsföreskrifter i ett naturreservat enligt ordningslagen (1993:1617) [OL] eftersom ett naturreservat är ett område med s.k. områdesskydd enligt miljöbalken. I miljöbalken finns särskilda bestämmelser om ordningsföreskrifter inom ett område med områdesskydd. Ordningslagen ger en kommun möjlighet att införa lokala ordningsföreskrifter på *offentliga platser*. Med offentlig plats avses exempelvis landområden som stadigvarande används för allmän trafik (1 kap. 2 § 1 st. 4 p. OL). Med allmän trafik avses exempelvis gångtrafik men också spontant uppkomna gång- och cykelvägar.

När det gäller föreskrifter inom ett naturreservat finns särskilda regler i 7 kap. miljöbalken. Vid bildandet av ett naturreservat skall det i beslutet anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Det kan exempelvis avse förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, plantering, avverkning, jakt och fiske. Detta framgår av 7 kap. 5 § 2 st. MB.

Normalt införs exempelvis förbud mot cykling i ett naturreservat när reservatet bildas. Ett sådant förbud meddelas med stöd av 7 kap. 30 § MB. Denna bestämmelse föreskriver att rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt exempelvis reglerna om naturreservat får meddelas *om det behövs* för att tillgodose *syftet* med områdesskyddet.

Den kommunala föreskriftsrätten i ordningslagen och för naturreservat i miljöbalken skiljer sig åt. I ordningslagen införs ett förbud för att upprätthålla en allmän ordning på en *offentlig plats* medan ordningsföreskrifter enligt miljöbalken meddelas för att tillgodose syftet att skydda ett visst område. Beroende på vilken bestämmelse som tillämpas för att införa ett förbud mot cykling i Sätmaskogens naturreservat gäller olika regler för anmälan till Länsstyrelsen och hur kungörelsen ska gå till. Det är viktigt att kommunala föreskrifter antas, anmäls och kungörs på rätt sätt, eftersom föreskrifter blir förpliktigande för envar. Det finns ofta en straffrättslig bestämmelse som kan aktualiseras om en föreskrift inte följs: En överträdelse mot en föreskrift enligt ordningslagen är straffbelagd enligt ordningslagens bestämmelser och på samma sätt är det för en överträdelse mot en föreskrift som meddelats med stöd av miljöbalken. Då gäller de straffbestämmelser som finns där.

Eftersom syftet med ordningsföreskriften är att förhindra olyckor i tillgänglighetsspåret saknas det möjlighet att meddela föreskriften med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken. Tillgänglighetsspåret får anses vara en offentlig plats enligt 1 kap. 2 § 1 st. 4 p. OL. Föreskriften får därför meddelas med stöd av 3 kap. 8 § OL.

Filip Henriksen

Kommunjurist